

Minimální preventivní program

Název a adresa školy:	Základní škola a mateřská škola Svatava, příspěvková organizace Pohraniční stráž 81, Svatava, 357 03
e-mail:	skola@skolasvatava.cz www.skolasvatava.cz
Ředitelka školy:	Mgr. Růžena Puchingerová
Školní metodik prevence:	Mgr. Soňa Goralková
MPP vypracovala:	Mgr. Soňa Goralková

MPP projednán pedagogickou radou dne 31. 8. 2018

MPP obsah:

- 1 Úvod
- 2 Cíl
- 3 Vlastní program
- 4 Konzultační hodiny
- 5 Informování rodičů
- 6 Nástěnka
- 7 Charakteristika programu

Přílohy:

- 1 Plán akcí na školní rok 2018/2019

2 Materiální zázemí

1. Úvod

Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebe-destructivního chování, projevů agresivity a porušování zákona.

MPP vychází z pokynů MŠMT, č. j. 21291/2010-28. Při jeho tvorbě byla brána zřetel také na další metodická doporučení MŠMT.

2. Cíl

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Především vést děti ke správným postojům vůči zátěžím a problémům. Ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

3. Vlastní program

Pro MPP a jeho realizaci je nutné vymezit konkrétní aktivity a práci, podle věku, vytvořit variabilní časový harmonogram, specifikovat realizaci primární prevence v rámci ZŠ i mimo ní.

3.1. Vymezení sociálně patologických jevů

Lze jednoznačně vycházet z pokynů MŠMT, č. j. 14514/2000-51, která do prevence sociálně patologických jevů zahrnuje:

- konzumaci drog včetně kouření, alkoholu, drogové závislosti
- kriminalitu
- virtuální drogy a gamblig
- záškoláctví
- šikanování rasismus, xenofobii, intoleranci, antiseminismus

3.2. Spolupráce

Podmínkou účinnosti MPP je vzájemná spolupráce učitelů, rodičů, PPP, kulturně-školské komise obce.

3.3. Vzdělání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností souvisejících s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Ukazuje se, že velmi přínosné i ekonomické jsou školení a přednášky.

3.4. PP v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

Má na starosti třídní učitel, záleží do značné míry na jeho osobnosti, jak bude pracovat, do kterých předmětů zařadí níže vyjmenované tematické okruhy. U malých dětí (1. a 2. ročník) je PP v podstatě nedílnou součástí práce učitele, kterou vždy dělal, stačí, když si bude svůj podíl na PP uvědomovat a vědět o kontextu v rámci MPP. S oblastí PP se děti setkávají v prvouce, přírodovědě, vlastivědě a dalších předmětech.

1. ročník

- osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy
- zásady vzájemné komunikace děti – dospělí
- vztahy mezi dětmi v kolektivu

- vztahy k neznámým lidem
- základní hygienické návyky
- využívání volného času, úloha rodiny jako koordinátora

2. ročník

- lidské tělo
- zdraví a jeho ohrožení (zdravotní rizika-kouření, alkohol, internet)
- zacházení s léky
- zásady vzájemné komunikace děti – dospělí
- vztahy mezi dětmi v kolektivu

Po dvou letech by děti měly znát a vědět, co je:

Definice dogy, rozlišení mezi potravinami, jedy, léky.

Bezpečnostní doporučení o volně prodejních lécích i lécích na lékařský předpis.

Kdo smí léky prodávat.

Nesprávné podávání léků je škodlivé.

Znalost jedovatých nebezpečných předmětů v okolí.

Znalost důležitých drobných zdravotních návyků – výživy, hygieny, spánku a cvičení.

Jak se chránit před cizími lidmi.

Jak odmítat věci, o nichž se ví, že jsou špatné.

Naučit se sdělovat dospělým různé příhody o cizích lidech.

Jak s dětmi ve třídě žít a komunikovat.

Vědomí rodiny jako zázemí a útočiště dítěte.

Rozhodovat se na základě úvahy.

3. ročník

- pojmy v problematice prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- zdraví a jeho ochrana
- lidé kolem nás – násilné činy, jejich trestní postih, vzájemná pomoc
- způsob reakce při obtěžování cizí osobou a vrstevníky – nácvik situace
- návyky k samostatnosti, využívání volného času
- posilovat schopnosti vypořádat se zklamáním

4. ročník

- lidské tělo – rozdílnost pohlaví
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času – podpora pozitivních aktivit
- pojmy - drogová závislost a sexuální výchova
- vztahy v dětském kolektivu
- domov, rodina – důvěra a vztahy
- léčivé a návykové látky
- poznatky o základních negativních vlivech tabáku a alkoholu
- nebezpečí při komunikaci s neznámými osobami

5. ročník

- zdravý životní styl
- nebezpečí internetu
- způsob odmítání návykových látek
- rozvoj schopností klást otázky, vyjadřovat vlastní názor

Po pěti letech by měly děti znát a vědět:

Znalost přesných a specifických informací o alkoholu, tabáku, marihuaně.

Informace o škodlivosti a nezdравosti návykových látek.

Jaké následky má jejich požívání, které je v rozporu se zákonem a pravidly školy (podávání alkoholu a cigaret nezletilým).

Získání asertivních dovedností při odmítání.

Pozitivní rozhodování a kritické uvažování.

Schopnost týmové spolupráce, vytváření zdravých vztahů.

Respektování pravidel soužití a zákonů.

Chápání hodnoty dobrých vzorů pro životní role.

Snaha udržet si své zdraví.

Být pořádaným žákem a občanem.

Chápat problémy jiných, snažit se pomáhat.

Cílem preventivních aktivit na 1. stupni je rozvoj schopností definovat rodinu jako zázemí a útočiště, zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými, mít základní sociální dovednosti, umět se chránit před cizími lidmi, mít základní zdravotní návyky, umět si správně zorganizovat svůj volný čas, umět rozlišit léky a návykové látky, znát informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách, znát následky užívání návykových látek a rozvoj schopnosti odmítat.

Při vyučování na prvním stupni by se děti měly průběžně naučit chápat tyto pojmy, rozumět názvům a informacím:

1. - 3. ročník

lék

léčivé látky

léčivé rostliny

jedovaté rostliny

jedovaté houby

jed

chemický prostředek

bezpečné chování

návyková látka

alkohol

nikotin

hygiena

infekce

infekční jehla a stříkačka

agresivita

šikanování

linky tísňového volání 150, 155, 158, 112

4. - 5. ročník

droga- návyková látka

organismus

alkoholik

kuřák

závislost

narkoman
těkavá látka
kofein
hazardní hra
vitamíny
režim dne

Učitel na prvním stupni ve svém vyučování využije všech možných pracovních metod. Fakt, že získání všech výše uvedených znalostí jde napříč jednotlivými předměty, tomu naopak prospěje a dítě se naučí poznávat souvislosti. Na rozdíl od druhého stupně, má učitel tu výhodu, že přesně ví, co již děti znají a jak čemu rozumí, což umožňuje plynule navazovat.

Nadstavbové aktivity

Všechno, co se pro děti připravuje mimo rámec „normální výuky“ ve třídě, nezaručuje ještě úspěch ani efektivitu, přestože nestandardní forma i prostředí umožňuje dětem lépe vnímat problémy v kontextu společenského jevu, nikoli jako „probíranou látku“.

Mimoškolní aktivity: Keramický kroužek – odloučené pracoviště DDM

Recitačně-dramatický – v rámci ŠD

Kroužek anglického jazyka a sportovní – podle zájmu dětí

Projekt – Čertí škola, Čarodějnice

Jednorázové akce – viz příloha č. 1

4. Konzultační hodiny

- po telefonické domluvě

5. Informování rodičů

- třídní schůzky
- konzultační hodiny
- informační nástěnka

6. Nástěnka

Na frekventovaném místě je informační tabule s kontakty.

7. Charakteristika programu

Program PP je již charakterizován v úvodu. Jedná se o minimální program, ale snaží se nahlížet na práci PP zcela komplexně, tedy jako nedílné součásti výchovy a vzdělávání v kontextu se ŠVP.

Charakteristický je důraz na vzdělávání pedagogů a vztahy učitelů a žáků v jednotlivých třídách, osobnostní výchovu, zdravý životní styl a náplň volného času. Snažíme se zavést jistou tradici všech aktivit, aby i děti vnímaly návaznost vztahů, jevů, předmětů, lidí v co nejširším kontextu.

8. Současný stav

Vzhledem k velikosti a rodinnému prostředí naše škola nemusela dosud řešit výrazné problémové chování, tudíž je preventivní program upraven k poměru v malé obci a omezeným možnostem malotřídní školy. Občas se vyskytnou drobné kázeňské přestupky zejména v chování mezi dětmi vzájemně. Zařazujeme společné aktivity k utužování kolektivu a spolupráci, ke kladným vztahům mezi dětmi.

Zpracovala: Mgr. Soňa Goralková

Příloha č. 1

Akce školy

1. *Svět je velká skládačka složená z mnoha dílů. Všichni, i ty, jsme jeho součástí.*
Poznáváme školu a její okolí – procházka obcí, cesta do školy a ze školy. Návštěva Úřadu Městys ve Svatavě, pošty atd.
2. *Nezáleží na tom, zda jsi velký nebo malý, černý nebo bílý. Všichni jsou stejně důležití.*
Vycházka do okolí městysu, sběr přírodnin, krása přírody. Pískovna (ukázka koní).
Beseda s myslivcem.
3. *Protože i ty jsi důležitou součástí světa, měl bys vědět, co všechno smíš dělat, co všechno smíš dělat, co všechno můžeš chtít. Máš svá práva. Máš také své povinnosti.*
Mé chování ve škole, doma a na veřejnosti – beseda. Chování v dopravních prostředcích, jízda vlakem, autobusem, společné akce školy, rodičů.
4. *Máš právo žít se svými rodiči, žít v rodině*
Přírodopisné filmy ze života zvířat, jak pečují o svá mláďata.
Výstavy – lidové tradice.
5. *Máš právo na život. Nikdo nemá právo náš život ohrožovat.*
Návštěva záchranářů a požárníků – ukázková akce. Umět rozlišovat zdroje ohrožení života.
AJAX, Den policie ČR, Záchraný kruh, Deník strážníka Pavla.
6. *Máš právo na život v bezpečí. Právo na ochranu před násilím a špatným zacházením.*
Tvou práci nesmí nikdo zneužívat.
Úryvky z historické četby. Mé pracovní povinnosti doma a ve škole - beseda.
Policie ČR – film o šikaně a zneužívání dětí.
7. *Máš právo na pomoc v nemoci. Právo na ochranu zdraví. Nikdo ti nesmí nabízet a nutit alkohol, drogy, nic co ti může ublížit.*
Výukové programy Záchraného kruhu. Besedy s odborníky.
8. *Máš právo rozvíjet všechny svoje zájmy a nadání.*
Návštěva DDM v Sokolově dopravní výchova – seznámení s dopravními předpisy pro chodce a cyklisty, dopravní soutěž – školní kolo, zapojení do sportovní ligy škol
9. *Máš právo žít v míru a přátelství s dětmi i dospělými ze všech zemí světa.*
Návštěva památníku bývalého ženského koncentračního tábora ve Svatavě, muzea.
10. *Máš právo na svůj volný čas. Máš právo si hrát.*
Zábavné hry pro děti a soutěže, výlety, besedy o bezpečnosti.

Příloha č. 2

Seznam videokazet:

Drogová problematika, sexuální výchova
Ty a droga
Řekni drogám NE! - 1
Řekni drogám NE! - 2

Seznam literatury:

Řekni drogám NE!
Drogy – jak vlastně vypadají
Drogová závislost
Nenič své chytré tělo
Vyber si své zdraví
Bolest šikanování
Kamarádi z velké dálky
Neobyčejná dobrodružství pro neobyčejné kluky a holky – 1, 2, 3
Filipova nová dobrodružství
Tajemství slušného chování
Agrese a agresivita u dětí a mládeže
Vytváření bezpečného klimatu ve třídě

Příloha č. 3

Program proti šikaně

1. Za šikanu považujeme na naší škole **úmyslné a opakované týrání spolužáků (jejich izolování od ostatních, příkazování nebo zakazování něčeho, co není druhému příjemné, zastrašování, vyhrožování, krádeže nebo ničení věcí, fyzická agrese.**
2. Klademe důraz na prevenci šikany otevřenými vztahy pedagogů se žáky, společnými aktivitami i mimo školu – sportovní dny, den dětí, školní výlety, exkurze.
3. Problémem šikany se zabýváme při realizaci průřezového tématu **Výchova demokratického občana – řízené rozhovory PR, ČJ**
4. **Postup první pomoci při řešení šikany:**
 - odhadneme závažnost přestupku
 - rozhovor s obětí, svědkem, agresorem – **nikdy nekonfrontujeme agresora s obětí**
 - zajistíme bezpečnost oběti
 - nevyšetřujeme veřejně
 - rozhovor s rodiči – **neumožníme rozhovor rodičů oběti a útočníka**
 - práce s celou třídou
5. Učíme žáky rozlišovat mezi pojmy žalování (bonzování) a oznamování problému za účelem ochránit někoho nebo něco.

Příloha č. 4

Krizový plán školy

Krizový plán zahrnuje postupy řešení:

1. Ohrožení života – bezprostřední záchrana, první pomoc
 - přivolání sanity, hasičů policie dle konkrétní situace
 - informovat vedení školy a rodiče

2. Fyzický a slovní útok, šikana – vhodným způsobem zasáhne a zajistí ochranu oběti
 - informuje vedení školy
 - vedení školy informuje zákonného zástupce pachatele i oběti
 - společné řešení
 - metodik prevence zajistí intervenční program pro třídní kolektiv

Vymezení pojmu šikany: „Opakované **úmyslné** chování, jehož **cílem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka** (skupinu žáků), agresor používá cíleně agresi na slabšího žáka a manipulací s ním – v šikaně je jeden z rysů právě nepoměr sil, kdy se oběť z nějakých příčin neumí nebo nemůže bránit. Z hlediska výkladu pojmu šikanování není důležité, zda k němu dochází verbálními útoky, fyzickým násilím nebo hrozbou násilí. Rozhodující je, že se tak děje úmyslně.“

Postupy řešení:

- Pedagogický pracovník – vyšetří podezření, zajistí a vyslechné přímé (vhodné) svědky
- provede rozhovor s obětí a rozhovor s agresorem (ne však formou konfrontace)
 - spolupracuje s metodikem prevence
 - informuje ředitelku školy
 - podílí se na vyšetřování
 - zajistí ochranu oběti
 - informuje rodiče agresora i rodiče oběti o výsledcích vyšetřování, a to i v případě, že se podezření neprokáže
 - navrhuje a spolupodílí se na kázeňských postupech pro agresora
 - v případě potřeby spolupracuje s PPP v Sokolově
 - v případě potřeby se obrátí na zařízení, která poskytují odbornou a poradenskou terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie

Dle závažnosti situace ředitelka školy věc oznámí Policii ČR.

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření.

3. Podezření výskytu návykových látek – zajistí svědky

- návykovou látku odebere z dosahu dětí a zajistí pro identifikaci
- zaměstnanci informují vedení
- vedení informuje zákonného zástupce
- řešení s metodikem prevence

Vzhledem k nízkému věku žáků jsme se tímto problémem nesetkali, stejně tak s alkoholem a tabákovými výrobky – postup je stejný jako u návykových látek.

Přestupek je hodnocen viz Školní řád - Výchovná opatření.

4. Záškoláctví – TU by měl být nejpozději do 3 dnů informován od zákon. zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka ve škole. Je možné, že zák. zástupce zapomněl školu informovat. Pokud tomu tak není, situaci lze klasifikovat jako záškoláctví.

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření.

5. Krádež – Jedná se o formu protiprávního jednání.

Škola vede žáky k všímavosti vůči svému okolí – pokud se stanou svědky takového jednání ohlásí tuto skutečnost TU nebo jinému pedagogickému pracovníkovi.

Pedagogický pracovník vypracuje záznam.

Pokud je pachatel znám – trvat na tom, aby věc vrátil, omluvil se. Je potřeba se zabývat příčinami. Zákonné zástupce pachatele vyrozumíme až poté, kdy bude přesně známa příčina, která vedla dítě k takovému chování.

Pokud se jedná o škodu většího rozsahu bude vyrozuměna Policie ČR a zákonní zástupci.

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření.

6. Vandalismus – informovat zákonné zástupce žáka

sepsat záznam o škodě na školním majetku

povinné uhrazení vzniklé škody

škoda může být vymáhána soudní cestou

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření

7. Podvod – přepisování známek, psaní omluvenek, podpisy rodičů

neprodleně informovat zákonné zástupce žáků

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření.

8. Rasismus – vzhledem k závažnosti tohoto tématu – neprodleně se zajistí bezpečnost případné oběti

skutečnost se oznámí zák. zástupcům agresora i oběti

další postup dle preventivního plánu proti šikaně

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření.

9. Kyberšikana – pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání přes internet, mobilní telefon či jinak – TU okamžitě informuje zák. zástupce,

pozve je do školy a snaží se eliminovat

možnost přístupu k žákovi od agresora

pokud je agresor neznámý – doporučeno řídit se pravidly pro bezpečný pohyb na

internetu

pokud je agresor známý – informovat zák. zástupce agresora, že se v podstatě jedná o trestný čin, a pokud nebude okamžitě ukončen bude nahlášen na Policii ČR

Přestupek je hodnocen viz Školní řád – Výchovná opatření.